

سعید رشتیان، تهیه‌کننده سینمای مستند در برنامه «کافه مستند» شبکه افق درباره مستند «پرتره» گفت: مستند پرتره زیر شاخه‌ای از سینمای مستند است. ما در این نوع از مستند یک شخصیت را در کانون توجه قرار می‌دهیم و می‌خواهیم به آن نزدیک بشویم. ما می‌خواهیم یک باور را نسبت به یک شخص، در مرکز توجه قرار دهیم.

مخاطب، نقطه اصلی شروع مستند «پرتره»

به‌طور کلی، وقتی ما می‌خواهیم در ارتباطات‌مان با کسی نزدیک شویم، مگر می‌رویم تاریخ تولدش را می‌پرسیم؟ می‌رویم ببینیم طرف مقابل چه کسی است و چگونه زندگی می‌کند. عین همین موضوع باید در مساله پرتره اتفاق بیفتد. رشتیان ادامه داد: یعنی ما باید در این‌گونه از تولید مستند، از لایه‌های اولیه شخصیت عبور کنیم تا به

لایه‌های بعدی برسیم. ببینیم آن شخصیت چگونه است؟ چطور زندگی می‌کند؟ احوالاتش به چه صورت است. بخشی از این عوامل به خود شخصیت و بخش دیگر آن به مخاطب بر می‌گردد. یعنی ما می‌خواهیم آن شخص را برای چه کسی معرفی کنیم؟ بنابراین، در هر شکلی از مستند، مخاطب مهم است. اصلا همه چیز از مخاطب شروع می‌شود.

✎ خبرنگاران، پل ارتباطی غزه با جهان

عدنان محقق، خبرنگار صداوسیما که در مدت نبرد ۱۵/۵ ماهه غزه، گزارش‌های مختلفی تهیه و منتشر کرده، درباره نبرد فوق و روایت خبرنگاران به جام‌جم می‌گوید: غزه یک منطقه کاملاً بسته و محاصره شده است که نزدیک ۱۷ سال است محاصره است و بعد از طوفان الاقصی، هیچ تبادل با خارج نداشته. تنها مسیر ارتباطی با جهان خارج، خبرنگاران بودند. حتی امدادگران بین‌المللی به شکل مستقیم هدف قرار می‌گرفتند و روایت خبرنگاران تنها پل ارتباطی غزه با جهان بود. این خبرنگاران یک روایت کاملاً واقعی و به‌هنگام و به‌روز را بیان می‌کردند تا شرایط کاملاً واقعی اتفاقات غزه را بیان کنند. این مساله در هیچ نبردی در جهان مشابهی نداشت و در هیچ نبردی هم این‌طور به‌دقت با جزئیات و به‌امانت و صحت روایت نشده بود. خبرنگاران فلسطینی روی صحنه مسلط بودند و واقعا جنگ تمام‌عیار رسانه‌ای را پوشش دادند. شبکه‌های مختلفی به زبان‌های متفاوت آن را منعکس کردند. این خبرنگاران پایه‌یای مجاهدت‌های مردم فلسطین بدون هیچ

✎ یک نبرد رسانه‌ای نابرابر

حسن شمشادی، خبرنگار پیشکسوت صداوسیما و فعال رسانه‌ای، در این میان معتقد است که خبرنگاران و انسان‌رسانه‌های فعال در مدت نبرد ۱۵/۵ ماهه غزه، توانستند صدای مظلومیت غزه را به گوش جهان برسانند. او در این خصوص به جام‌جم می‌گوید: در ۱۵/۵ ماه گذشته و نبردی که در غزه میان مقاومت و رژیم‌صهیونیستی شکل گرفته بود، شاهد بودیم که جنگ رسانه‌ای به یکی از نقاط این نبرد تبدیل شد و در تمام عرصه‌ها خود را نشان داد. کاری که در کنار خبرنگاران، خود اطلاع‌رسانی حماس انجام داد، روایت از نزدیک نبردها و واقعیت بود. یعنی از همان جایی که رژیم‌صهیونیستی تلاش می‌کرد تا سانسورهای گسترده‌ای را روی جنگ انجام دهد و مدام تأکید می‌کرد که آسیب ندیده است؛ اطلاع‌رسانی گسترده‌ای را از طرف مقاومت شاهد بودیم که با روایت دست اول از میدان، تلاش می‌کرد واقعیت را به جهان منعکس کند. این مساله باعث شده بود که صهیونیست‌ها نتوانند در قبال این تصاویر حین عملیات واکشی نشان دهند. وی ادامه می‌دهد: در کنار اطلاع‌رسانی حماس، خبرنگاران هم از رسانه‌های مختلف در میدان حضور داشتند تا بمباران شدید و حملات وحشیانه رژیم‌صهیونیستی را منعکس کنند. آمار ۲۰۵ شهید خبرنگار و فعال رسانه‌ای نشان می‌دهد که خبرنگاران حضور نزدیک و میدانی به تحولات داشتند و می‌خواستند دقیق‌تر و شفاف‌تر روایت کنند. ما شاهد هدف قرار دادن گروه‌های خبری بودیم. این یک جنگ نابرابر نظامی و رسانه‌ای بود که آن طرف یک امپراتوری عظیم رسانه‌ای بود و طرف دیگر، گروه رسانه‌ای مقاومت اما باز هم با همین تجهیزات تلاش خود را کردند تا روایت را منعکس کنند. در واقع خبرنگاران روایتگر با وجود این که شهدای زیادی دادند اما باز هم ایستادند و اطلاع‌رسانی را متوقف نکردند.

شمشادی می‌گوید: در لبنان هم به همین شکل بود. خبرنگاران، مستندسازان، عکاسان و روایتگران میدان، تلاش کردند روایت دست اولی از آنچه در حال وقوع بود را بیان کنند. به همین جهت هم می‌گویم یک نبرد کاملاً نابرابر بود چرا که ما یک طرف، یک امپراتوری رسانه‌ای داشتیم و توان در میدان ایستادگی کردند. با این حال، طبیعی است که این تلاش خبرنگاران مقاومت در حد نهایت خودش بوده و هر آنچه در توانشان بوده را به کار بستند. هرچند که باز هم نیاز داریم که آسیب‌شناسی دقیقی از اطلاع‌رسانی داشته باشیم. این خبرنگار پیشکسوت در خصوص نقش خبرنگاران شهید در بیداری جهانی و همسوس شدن با محور مقاومت، بیان می‌کند: طبیعی است که نقش شهدای خبرنگار در غزه و لبنان و جنگ فوق، نقش بی‌بدیلی است. ما شاهد بودیم که رژیم‌صهیونیستی و آمریکا تلاش می‌کرد حقیقت را سانسور کند تا چیزی دیده و شنیده نشود. با این حال، فضای مجازی و بسترهای آن، باعث شد تا انسان‌های آزادی‌خواه جهان، حقیقت را منعکس کرده و عملیات موفق نیروهای مقاومت را روایت کنند. همین مساله هم باعث شد اعتراض‌هایی در سراسر جهان در حمایت از غزه شکل بگیرد. نباید فراموش کرد که در کنار کار خبرنگاران، انسان‌رسانه‌هایی که در غزه، لبنان و دیگر مناطق به انعکاس جنایت رژیم‌صهیونیستی مشغول شدند تا جهان صدای حقیقت غزه را بشنود، در این روند تأثیرگذار بودند. همه اینها دست‌به‌دست هم داد تا جنایت صهیونیست‌ها روشن و مقاومت در افکار عمومی آزادی‌خواه جهان منعکس شود.

عکس: شبکه‌انام

✎ برداشت زیتون در میانه نبرد

حسن عظیم‌زاده، خبرنگار صداوسیماست که ماه‌ها در لبنان مستقر بود تا روایتی از مرز لبنان با غزه را به مخاطب ارائه کند. او درباره جزئیات تلاش‌هایی که در آن مدت داشت، به جام‌جم می‌گوید: من چیزی کمتر از دو کیلومتر با مرز فاصله داشتیم و گاهی در کفرکلا چسبیده به مرز هم بودم و گزارش تهیه می‌کردم. به هر حال جنس ما خبری است و به برخی ترس‌ها خو گرفته‌ایم اما بیشتر از این ناراحت بودیم که مردم عادی چقدر سختی می‌کشیدند. با این حال شاهد بودیم که مردم چطور به مرور به سیر عادی زندگی بازگشتند و با وجود شدت‌گرفتن بمباران، باز هم به مناطق مسکونی‌شان رفتند. خاطرم هست که فصل برداشت زیتون، لبنانی‌ها چه اصراری داشتند برای برداشت محصول به باغ بروند تا نشان دهند زندگی طبق روال عادی ادامه دارد.

وی می‌افزاید: یک نکته را در مورد خبرنگارانی که در این مدت فعالیت داشتند، باید بگویم. من و دیگر دوستانم برخلاف برخی خبرنگاران شبکه‌هایی مثل سی‌ان‌ان که گاهی در این منطقه حضور داشتند، حضور مستمر داشتیم و تلاش‌مان این بود که استقامت مردم را روایت کنیم. در این مدت ۱۵/۵ ماه، شش خبرنگار در جنوب لبنان شهید

شدند. من با خیلی‌هاشان از نزدیک آشنا بودم و خاطراتی که با آنها داشتیم را فراموش نمی‌کنم. ذوق‌شان را هنگامی که می‌توانستند روایتی از حملات حزب‌ا... داشته باشند، از یاد نمی‌برم. من با ۴ نیروی المیادین از نزدیک آشنایی داشتم. چیزی که برای همه آنها غالب بود، خطر بود اما همه آنها در کنار این خطر تلاش می‌کردند روایت را انجام دهند. ذوق این را یادم نمی‌رود که حزب‌ا... عملیات می‌کرد و همان لحظه دوربین روشن بود و آن ذوق در چشمان‌شان را از خاطر نمی‌برم. ناراحتی آنها حتی در اینکه کسی در روستاهای جنوب لبنان شهید می‌شد را فراموش نمی‌کنم. به‌طور کلی موج بیداری که خبرنگاران به راه انداختند، باعث شد رژیم‌صهیونیستی به نیروهایش بگوید که تصویر یا فیلم منتشر نکنند.

عظیم‌زاده در روایت تلاش خبرنگاران مقاومت این‌طور بیان می‌کند: خبرنگاران مستقر در غزه به هر حال محدودیت‌های خودشان را برای اطلاع‌رسانی داشتند اما وجه اشتراک آنها تلاش برای روایت مظلومیت مردم غزه بود. به نظر دستاورد بزرگ خبرنگاران جبهه مقاومت در غزه، روایت حقیقت بود که توانست به افزایش موج اعتراضات در کشورهای مختلف منجر شود.

در حقیقت روایت از بطن ماجرا بود و از همین منظر هم برای رژیم‌صهیونیستی سنگین تمام شد چرا که جنایت‌هایش در رسانه‌ها منعکس می‌شد. با وجود همه این محدودیت‌ها، خبرنگاران کار بزرگی انجام دادند تا بیداری جهانی ایجاد شود. این را باید محصول تلاش خبرنگاران و خون ۲۰۵ خبرنگار شهید دانست.

آوا

نسیم آوا؛ پیوند موسیقی اصیل ایرانی با جوانان

تهیه‌کننده و مجری برنامه «نسیم آوا» از رمز ماندگاری این برنامه، رویکرد آن به موسیقی اصیل ایرانی و نقش مخاطبان در ساختار برنامه سخن گفت. محمدرضا محبی با اشاره به عوامل موفقیت برنامه نسیم آوا گفت: یکی از مهم‌ترین نکات این برنامه، استفاده از نظرات مردم است. همیشه تلاش کرده‌ایم برنامه‌مان هویت مردمی خود را حفظ کند. از طریق پیامک، صفحات مجازی و سامانه ۱۶۲ روابط عمومی، نظرات مخاطبان را جمع‌آوری و در برنامه پیاده می‌کنیم. البته ادعای عجیب و غریبی نداریم، اما تمام تلاش خود را کرده‌ایم تا برنامه‌ای تأثیرگذار و مخاطب‌محور ارائه دهیم. محبی در مورد رویکرد برنامه توضیح داد: ما در قالب یک هیات اندیشه‌ورز و با حضور کارشناسان حوزه‌های شعر و موسیقی، آثار پیشنهادی را بررسی می‌کنیم. هدف ما فقط معرفی موسیقی موجود در بازار نیست، بلکه به دنبال ذائقه‌سازی و معرفی موسیقی ارزشمند هستیم. این آثار گاهی تداعی‌گر خاطراتی برای مخاطبان هستند.

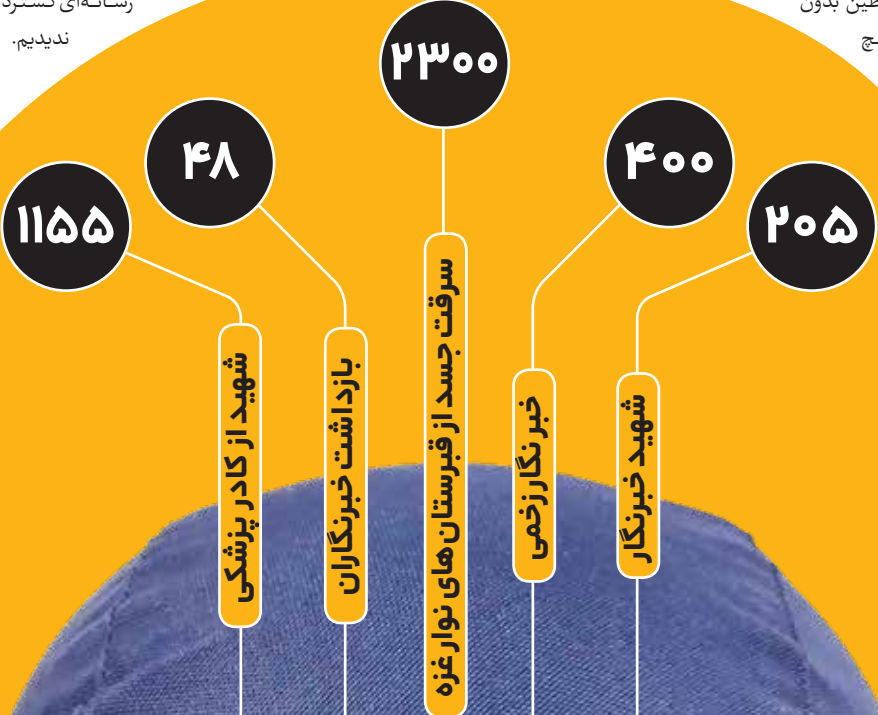
روایت یک طنزپرداز ایرلندی از امنیت ایران

تاد هیکی، طنزپرداز مشهور ایرلندی در برنامه «صبح» پرس‌تی‌وی مصیبت‌های جالبی درباره ایران و احساس امنیتش کرد. او گفت: می‌توانم مراقب باش، کشور خطرناکی است. ولی من هرگز در کشور امنی مثل ایران نبودم. وی عنوان کرد: احساس امنیت در ایران را شاید حتی بتوانم در کشور خودم تجربه کنم.

کدرازد را اسکن کنید

اغراق و بزرگ‌نمایی حضور داشتند و در این مدت توانستند آنچه در غزه از جنایت اتفاق افتاده را بیان کنند. وی ادامه می‌دهد: قرار بود اولین گروه خبرنگاران مستقر در غزه باشیم که مصر موافقت نکرد و در نهایت من اخبار را دورادور پیگیری می‌کردم. شش ماه ابتدای نبرد، هر روز گزارشی تهیه می‌کردم تا نبرد را روایت کنم. بعد از آن، تحولات را از شکل رویدادی به موضوعی تغییر دادیم. محقق در خصوص چالش‌های پوشش خبری در این نبرد هم عنوان می‌کند: مقاومت به راستگویی مشهور است و هرگز درباره خسارت و شهدا اغراق نکرده. این امتیازی است که باعث شد خود رسانه‌های خارجی به داده‌های مقاومت اعتماد داشته باشند. به همین خاطر در آمار و اطلاعات، مطالب غیرواقعی منعکس نمی‌کردند. ما با فاصله چند دقیقه، اخبار را دریافت می‌کردیم و خیلی وقت‌ها به سرعت مشخص می‌شد چطور رژیم‌صهیونیستی مناطق غیرنظامی را هدف قرار می‌داد. این سرعت و دقت در جنگ رسانه‌ای نبرد اخیر، در دست مقاومت بود. این خبرنگار به برخی نقاط تمایز نبرد غزه با دیگر نبردهای جهانی اشاره کرده و می‌گوید: شبکه‌های خبری مختلف امکانات مخابره و اطلاع‌رسانی را در دست داشتند و باوجود این که برخی مواقع آسیب می‌دیدند، هیچ‌وقت عقب نمی‌ماندند. این یک مساله استثنایی است که حتی در جنگ اوکراین هم با وجود پوشش رسانه‌ای گسترده، ندیدیم.

PRESS

نبرد نابرابر به روایت آمار

منبع: آمار دفتر رسانه‌ای حکومت غزه

مکت

